

RAPPORT

Status i arbeidet med plan for friluftslivets ferdselsårer i Vestland, november 2020

Introduksjon

Plan for friluftslivets ferdselsårer er et tiltak i handlingsplanen til stortingsmelding nr. 18 (2015 – 2016) *friluftsliv – Natur som kilde til helse og livskvalitet*. Målet med prosjektet er at kommunene skal få et bedre kunnskapsgrunnlag over eksisterende og mulige nye ferdselsårer, slik at de kan se ferdselsårene i sammenheng, og dermed kunne utvikle ferdselsårene på en måte som tilrettelegger for at flere skal komme seg regelmessig ut på tur.

På oppdrag fra KLD har Miljødirektoratet utarbeidet veilederen Plan for friluftslivets ferdselsårer (M-1209). Veilederen presenterer en metode for hvordan friluftslivets ferdselsårer kan identifiseres, ivaretas og videreutvikles på en systematisk måte. Det er Miljødirektoratet som leder prosjektet på nasjonalt nivå, fylkeskommunene som har ansvar for koordinering på regionalt nivå og kommunene som står for det praktiske arbeidet og gjennomføringen med å lage planer for friluftslivets ferdselsårer i kommunen.

På bakgrunn av erfaringene som ble gjort i forbindelse med prosjektet *Kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder* i Hordaland, inngikk Vestland fylkeskommune en samarbeidsavtale om plan for friluftslivets ferdselsårer med Bergen og Omland friluftsråd (BOF), med formål om å styrke arbeidet med å identifisere, utvikle og ivareta ferdselsårene. I samarbeidsavtalen er det presisert at BOF skal motivere sine medlemskommuner til å utarbeide plan for friluftslivets ferdselsårer og bistå alle kommuner i Vestland fylkeskommune som ønsker det, med hjelp til å utarbeide plan for friluftslivets ferdselsårer. Samarbeidsavtalen har en varighet fra 01.12.2019 – 31.12.2023. I den forbindelse ble det ansatt en prosjektleder i BOF. Denne rapporten gir en oversikt over status for prosjektet, november 2020.

Milepæler:

2019

- 11.02.2019 deltok BOF og HFK på nettverkssamling hos Miljødirektoratet i Oslo. Temaet for møtet var presentasjon av prosjektet, gjennomgang av metodikk og gjennomføring. Etter møtet var BOF og HFK representert i rådgivende nasjonal gruppe. Der ble det diskutert utfordringer med grunneierproblematikk, økonomi og prosjektledelse.

- Mars – April: BOF lagde en prosjektbeskrivelse for plan for friluftslivets ferdselsårer i Hordaland 2019-2020 og nye Vestland 2020–2023. Denne ble brukt i søknad om tilskuddsmidler fra Miljødirektoratet.
- August: BOF og HFK hadde presentasjon av prosjektet for Austevoll, Øygarden, Fjell, Sund, Radøy, Lindås og Meland.
- September: Deltakelse og presentasjon av prosjektet på dialogkonferansen på Austevoll.
- September: Deltakelse på nettverkssamling hos Miljødirektoratet i Trondheim.
- November: Møte med rådgivende gruppe (videokonferanse).
- November – Desember: Bidro i å skrive politisk sak, og var tilgjengelig for å svare på eventuelle spørsmål fra KIRU.
- Desember: Samarbeidsavtale mellom Vestland og BOF ble inngått.

2020

- Januar: Oppstartsamling i BOF sine lokaler på Helleneset for kommunene som har søkt og fått tilskudd til å starte opp prosjektet. Miljødirektoratet og kartverket var også til stede.
- Januar: Møte med FNF og Vestland fylkeskommune i Leikanger. Presentasjon av kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder og plan for friluftslivets ferdselsårer på årsmøte til Sogn og Fjordane turlag.
- Februar: Oppstartsmøte med Austevoll kommune.
- Mars: Samarbeidsavtale mellom BOF og Austevoll kommune ble inngått.
- April: Nasjonal Nettverkssamling, Miljødirektoratet
- April: Innledning om friluftslivets ferdselsårer på årsmøte til FNF.
- August: BOF har inngått en samarbeidsavtale med Etne kommune om å gjennomføre Plan for friluftslivets ferdselsårer i Etne.
- Oktober: Presentasjon for Fylkesgeodatautvalget.
- Oktober: Webinar om friluftslivets ferdselsårer for kommunene i Vestland. Presentasjon for nye kommuner og fagsamling for kommuner som har søkt og fått tilskudd til å gjennomføre prosjektet.

Annet

BOF har også vært pådriver for å fullføre kartlegging og verdsetting i de kommunene som enda ikke har fullført prosjektet. Dette er status for dette arbeidet:

- Eidfjord sluttførte nylig prosjektet, og det endelige resultatet er tilgjengelig i naturbase.no
- Uheldige omstendigheter førte til at Bømlo kommune ikke ble ferdig før fristen. Har vært i kontakt med kommunen og turlaget flere ganger, og de ønsker fortsatt å fullføre prosjektet. Det har ikke vært fremdrift i dette arbeidet de siste 6 månedene.
- Har vært i kontakt med kultur og idrettssjef i Ullensvang om status i kartlegging og verdsetting og søknad om tilskuddsmidler til plan for friluftslivets ferdselsårer. Kartlegging og verdsetting er ikke gjennomført i Jondal og Odda sitt prosjekt er ikke lastet opp i naturbase. Dette ønsker de å få gjennomført og prosjektleder i BOF har tilbudt hjelp til å gjennomføre hele prosessen i Jondal og laste opp prosjektet til Odda i naturbase. Dette er viktig å få gjennomført før de går i gang med ferdselsåreprosjektet.

De har signalisert at de skal fullføre prosjektet, men det har ikke vært noen henvendelser til BOF om eventuell bistand til dette.

- Registrerer at Odda fortsatt ikke ligger i naturbase. De skal ha gjennomført prosjektet med bistand fra konsulent, men de mangler opplastning i naturbase.
- FNF og tidligere Sogn og Fjordane fylkeskommune er informert om at de kan få bistand til å fullføre kartlegging og verdsetting av friluftslivsområder i kommunene i gamle Sogn og Fjordane. Foreløpig har det ikke vært noen henvendelser til BOF i bistand til dette arbeidet.

Status i kommunene

I 2019 kom det inn 13 søknader på tilskuddsordningen for plan for friluftslivets ferdselsårer. Alle søknadene oppfylte vilkårene for tilskudd, og var i tråd med veileder M-1292. Tabell 1 viser en oversikt over kommuner som søkte og fikk tilskudd til steg 1 og 2. Kvinnherad kommune søkte om å få være pilotkommune og fikk derfor midler til å gjennomføre hele prosjektet.

Tabell 1: Oversikt over kommuner som fikk tilskudd til steg 1 og 2 i prosjektet i 2019.

Kommune	Tilskudd (kr)	Steg (1-4)
Askøy	60 000	1-2
Austevoll	60 000	1-2
Fitjar	60 000	1-2
Fjell	60 000	1-2
Fusa	60 000	1-2
Lindås	60 000	1-2
Meland	60 000	1-2
Os	60 000	1-2
Radøy	60 000	1-2
Stord	60 000	1-2
Sund	60 000	1-2
Øygarden	60 000	1-2
Samnanger	60 000	1-2
Kvinnherad	250 000	1-4

I 2020 er det kommet inn 9 søknader, der 7 av tiltakene følger veileder M-1209 og har fått tilskudd. Kinn har allerede kommet langt i steg 1 og 2 og får midler for steg 3 og 4. I oktober kom det inn 5 søknader, der to kommuner søker om tilskudd til å starte opp prosjektet, og de tre andre kommunen ønsker tilskudd til de to siste stegene i prosjektet.

Tabell 2. Oversikt over kommuner som har søkt tilskudd i 2020

Kommune	Tilskudd (kr)	Steg (1-4)
Ullensvang	60 000	1-2
Etne	60 000	1-2
Voss	30 000	3-4
Kinn	120 000	1-4
Vik	60 000	1-2
Solund	60 000	1-2
Aurland*	60 000	1-2

Fitjar *	60 000	3-4
Stad *	60 000	1-2
Stord *	60 000	3-4
Ulvik Herad*	60 000	1-2
Øygarden *	60 000	3-4

* Ikke behandlet politisk

Tilbakemelding fra kommunene

Det er i dag 15 kommuner som har søkt og fått midler til å starte opp prosjektet. Når det gjelder det konkrete arbeidet, så er tilbakemeldingen fra kommunene at Covid-19 har gjort at andre oppgaver i kommunen har blitt prioritert over ferdselsåreprosjektet. Derfor har en del kommuner søkt om utsatt frist til i å gjennomføre de stegene de har søkt om tilskuddsmidler til. Kort om status i kommunene:

- 9 kommuner har forankret prosjektet politisk
- 9 kommuner har i noen grad startet med kartlegging av nå-status
- 7 kommuner har skrevet en prosjektplan
- Når det gjelder behov for ekstern hjelp har 5 kommuner gitt tilbakemelding om at de ønsker dette, 2 kommuner har ikke behov og 8 kommuner er usikre på om de har behov for ekstern hjelp.

Videre arbeid

Situasjonen har vært spesiell for alle den siste tiden og det er helt naturlig at kommunene må prioritere, men det er viktig for prosjektet at pandemien ikke blir en hvilepute i det videre arbeidet med ferdselsåreprosjektet. Den spesielle situasjonen har vist hvor viktig friluftslivet, og spesielt nærfriluftslivet er i hverdagen til alle. BOF vil derfor:

- Fortsette å følge opp kommuner som har inngått en samarbeidsavtale med BOF
- Tilby alle kommuner som ønsker det en samarbeidsavtale
- Være tilgjengelig for rådgivning til alle kommuner i Vestland fylke.
- Fortsette et godt samarbeid med Kartverket om oppdatering av den nasjonale turrutedatabasen.